

راهنمای همسران جوان

تألیف

محمد علی سادات

سرشناسه:	سادات، محمدعلی، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	راهنمای همسران جوان / تألیف محمدعلی سادات.
مشخصات نشر:	تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۶.
مشخصات ظاهری:	۱۷۵ ص.
شابک:	۳۶۵۰ ریال؛ ۵۰۰۰ ریال (چاپ پنجم)؛ ۳۶۵۰۰ ریال (چاپ دوم)؛ 964-430-263-X: ۶۰۰۰ ریال (چاپ ششم)؛ ۶۰۰۰ ریال (چاپ هفتم)؛ چاپ شانزدهم: 978-964-430-263-3: ۵۲۰۰۰ ریال
یادداشت:	چاپ چهاردهم: ۱۳۸۸ (فیبا).
یادداشت:	کتابنامه بصورت زیرنویس.
موضوع:	زناشویی (اسلام).
موضوع:	زناشویی -- راهنمایی و مشاوره.
موضوع:	مشاوره خانواده.
شناسه افزوده:	دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
ردیف کتابخانه:	۱۳۷۶ س/۲/۲ BP۲۵۳
هبندی:	۲۹۷/۶۴۲
بارکده شناسه ملی:	۵۴۱۱-۷۶ م

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

دفتر مرکزی: پاسداران، میدان همدان، خیابان شهید افشار، کوچه مریم، پلاک ۲۳، تلفن: ۲۲۹۳۶۱۴۰

عنوان: راهنمای همسران جوان

مؤلف: محمدعلی سادات

چاپ شانزدهم: ۱۳۹۳

این کتاب در ۱۰۰۰ نسخه در چاپخانه کانون چاپ لیتوگرافی چاپ و صحافی شد.

شابک: ۳ - ۲۶۳ - ۴۳۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قیمت: ۵۲۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

مدیریت پخش و توزیع: تهران، خیابان فردوسی جنوبی، روبروی فروشگاه روبرو، پلاک ۱۰، بن بست

هنر، بن بست اول، پلاک ۵ و ۴ - تلفن: ۳۳۹۱۲۳۵۵ - ۳۳۹۲۰۳۰۷

فروشگاهها و مراکز پخش:

■ فروشگاه شماره یک: تلفن: ۶۶۴۶۹۶۸۵ ■ فروشگاه شماره دو: تلفن: ۳۳۱۱۲۱۰۰ - ۳۳۱۱۲۱۰۸

■ فروشگاه شماره سه: تلفن: ۲۲۸۵۵۱۶۴ ■ فروشگاه مشهد: تلفن: ۲۲۱۴۸۳۱ - ۰۵۱۱

■ نمایندگی فروش قم: تلفن: ۷۷۳۶۵۱۶ - ۷۷۳۸۱۵۰ - ۰۲۵۱

■ نشانی الکترونیکی: www.dnfpub.com ■ پست الکترونیکی: print@dnfpub.com

پیامک: ۳۰۰۴۸۵۰

خواهشمند است نظرات خود را درباره‌ی این کتاب با ذکر نام آن به صورت پیامک ارسال فرمایید.

۹	پیشگفتار
۱۵	در آستانه ازدواج
۲۰	اساس رابطه زناشویی از نظر قرآن کریم
۲۰	اولین گام به سوی تشکیل خانواده
۲۱	انتخاب همسر
۲۴	معیارهای انتخاب همسر
۲۵	ویژگیهای اخلاقی و شخصیتی همسر
۲۶	تناسب و تفاهم
	از چه راههایی می توان طرف مقابل را شناخت؟
	اصالت خانوادگی
	تحقیق و بررسی
۳۱	گفتگو و بیان شروط
۳۴	در انتخاب همسر نباید شتابزده عمل کرد
۳۵	هوشمندی لازمه زندگی اجتماعی است

۳۶	 استخاره
۳۸	 هزینه‌های گزاف در آستانه ازدواج
۴۱	 ضرورت آشنایی با وظایف همسری
۴۳	 زندگی خانوادگی را جدی بگیریم
۴۷	 تفاوت‌های زن و مرد
۴۹	 زن و مرد دارای سرشت واحدند
۵۱	 اولین گام برای زندگی در کنار زن
۵۴	 تفاوت‌های زن و مرد
۵۷	 محور اصلی روحیات زن
۵۹	 کنجکاو در زن
۶۱	 گنجینه وسیله‌های برای تبادل عاطفی در زن
۶۳	 شمشیر دایمی بین عقل و احساس
۶۵	 هیئت
۶۶	 هنری زن از خود نشان دهد
۶۸	 یک انتقاد
۷۲	 دوگونگی احساسات زن و مرد نسبت به یکدیگر
۷۶	 شادابی روح زن
۷۹	 مهمترین وظیفه عاطفی شو
۸۲	 هشدار به شوهران
۸۴	 در انتظارات عاطفی زیاده‌روی نکنیم
۸۷	 روابط همسری
۹۰	 ارتباط کلامی
۹۱	 کم‌حرفی یا پرچانگی
۹۳	 صداقت و ارتباط باز
۹۴	 سوء تفاهم
۹۵	 در بیان گلایه‌ها زیاده‌روی نکنیم
۹۶	 لحن گفتار

۹۷	نیش زبان
۹۸	از خدا جوییم توفیق ادب
۱۰۰	از اظهار علاقه دریغ نورزیم
۱۰۱	رازداری
۱۰۳	از جرّ و بحث خودداری کنیم
۱۰۶	از تندخویی و خشونت بپرهیزیم
۱۰۸	ماجرایی آموزنده
۱۰۹	خمشرفتاری از نشانه‌های ایمان است
۱۱۰	خشم بپرهیزیم
۱۱۲	الگو اسلامی در رفتار با زنان
۱۱۶	الگو اسلامی در رفتار با شوهر
۱۱۸	سازش با خانواده
۱۲۰	مفهوم سازش
۱۲۲	سازش با خانواده
۱۲۴	گذشت لازمه سازش است
۱۲۵	توصیه‌ای حکیمانه از امام سینی (ره)
۱۲۶	سازش تا کجا؟
۱۲۷	انتظارات خود را محدود کنیم
۱۲۸	در انتظارات خود واقع‌بین باشیم
۱۳۰	مقایسه نکنیم
۱۳۱	انتظارات مادی از شوهر
۱۳۷	زندگی دیگران را به رخ همسر خود نکشیم
۱۳۹	نقش سرپرستی و مدیریت مرد
۱۴۰	نقل قولی از ویل دورانت
۱۴۳	تقسیم کار در خانواده
۱۴۵	نکته‌هایی درباره زنان شاغل
۱۵۱	استقلال اقتصادی زن

- ۱۵۳ خوشیهایمان را با همسر خود تقسیم کنیم
- ۱۵۷ اهمیت ارضای غریزه در زندگی زناشویی
- ۱۶۰ آراستگی و خودآرایی در محیط منزل
- ۱۶۱ خودآرایی زن برای دیگران
- ۱۶۴ غیرت از جلوه‌های مردی و مردانگی است
- ۱۶۵ نگاههای آلوده
- ۱۶۷ همسرانی که بچه‌دار نمی‌شوند
- ۱۶۹ چگونه با اختلاف برخورد کنیم؟
- ۱۷۲ توصیه‌ای به پدران و مادران
- ۱۷۴ خاتمه

به نام خدا

در روزگار بسیار پیچیده نهاد اجتماعی به اندازه «خانواده» در کشورهای صنعتی گرفتار نمانده است؛ به عبارت دیگر، آثار تحولات فکری، اجتماعی و فرهنگی چند قرن اخیر در عرصه «خانواده» به میزان گسترده‌ای مشاهده می‌شود. وضعیت خانواده در کشورهای غربی آن‌قدر نمایان است که می‌توان روحیات انسان جدید را در آن دید.

کسانی که با فرایند تحولات اجتماعی در غرب آشنا هستند، بخوبی می‌دانند که از هم پاشیدن خانواده در آن دیار مشکلات حل‌ناشدنی فراوانی را به وجود آورده است. آنتونی تافلر - نظریه‌پرداز نام‌آور آمریکایی - نقش اساسی از هم پاشیدن خانواده را در ایجاد بحرانهای موجود چنین بیان می‌کند:

«امروزه بار دیگر انسانها حس می‌کنند که

شخصیت‌شان مانند پوسته تخم‌مرغی که بر دیواری کوبیده شده باشد، خرد شده است. ولی برخلاف گذشته گناه کنونی، ناشی از گسیختگی خانواده است نه عوامل اقتصادی.^۱

اما در جامعه ما وضع به گونه‌ای دیگر است. سلامت اخلاقی نسبی که در جامعه ما وجود دارد، سبب قوام و استحکام نهاد خانواده شده است. آمار طلاق در کشور ما در مقایسه با کشورهای دیگر، بویژه کشورهای پیشرفته، بسیار پایین است. این آمار در دوران بعد از انقلاب کاهش چشمگیری داشته و از بیست درصد در سالهای ۵۶ - ۱۳۵۵ به حدود هفت درصد - و گاهی کمتر - در سالهای اخیر کاهش یافته است. این در حالی است که میزان طلاق و نیز طول مدت ازدواج در کشورهای صحتی حیرت‌انگیز است؛ برای نمونه، میانگین طول مدت ازدواج در کشوری مانند سوئد تنها شش ماه است^۲ و میزان تجرد قطعی در برخی کشورهای غربی به رقم ۴۸ درصد بالغ می‌شود. آمار، عمومیت ازدواج (تمایل به تشکیل خانواده) در بین کشورهای ما بالغ بر ۹۹ درصد است و یک درصد باقیمانده مردان و زنان سانی است که به علت معلولیت و موانعی از این دست قادر به تشکیل خانواده نیستند؛ حال آن که این رقم در کشوری مانند ایران ۱۴ درصد است.^۳ علت این تفاوت چشمگیر را باید در درجه اول

۱. آلون تافلر: موج سوم، ص ۲۸۸

۲ و ۳. فصلنامه جمعیت، سازمان ثبت احوال کشور، شماره پنج و شش، ص ۹۴

دوگونگی وضعیت اعتقادی و اخلاقی جامعه ما و جوامع غربی دانست. غیر اخلاقی شدن جوامع غربی و از دست رفتن هویت اعتقادی در این کشورها، موجب عوارضی بسیار از جمله تزلزل بنیان خانواده شده است و مشکلات بسیاری را برای این جوامع به دنبال آورده است که به اعتقاد برخی صاحب نظران غربی خبر از انقراض تمدن جدید می دهد.

بی تردید، در جوامعی که روابط آزاد میان زن و مرد رواج دارد، ازدواج و تشکیل خانواده محکوم به شکست است. همچنین جامعه ای که خانواده در آن گرفتار بحران و از هم پاشی است، دوامی نمی یابد و دیر یا زود از هم خواهد پاشید.

بر جوامع غربی، تشکیل خانواده آغاز محدودیت هاست؛ به همین دلیل اوایل میل می گیرند و اگر هم تن به تشکیل خانواده بدهد همواره می اندیشد به شکلی که خود را از این «زندان» رها سازد. در جامعه ما بویژه در میان اکثریتی که از سلامت اخلاقی برخوردار هستند، ازدواج مانع محدودیت نیست بلکه پایان محرومیت است. برای یک جوان مسلمان، تشکیل خانواده را آرزویی شیرین و رؤیایی طلایی می دانند. ازدواج پایان دوران انتظار و آرزومندی است. او سپس احساس آرامش و خوشبختی خود می داند نه کسی که «زندانبان» است. از این رو، نهاد خانواده در جامعه ما از ارزشی والا برخوردار است. این، امتیاز بسیار مهمی است که جامعه ما نسبت به جوامع غربی و آنان که در آن زندگی می کنند، برتری دارد؛ بنابراین، باید بیش از پیش در

تقویت این نهاد مقدّس کوشید و از سردی کانون خانواده‌ها که علت اساسی بسیاری از مشکلات است، پیشگیری کرد.

توجه ویژه اسلام به نهاد خانواده سبب شده است که این نهاد از موقعیتی ویژه در میان مسلمانان برخوردار شود. نظام خانوادگی اسلام با تکیه بر مبانی فطری و طبیعی، ظریف‌ترین نکته‌ها را در روابط میان زن و شوهر مورد توجه قرار می‌دهد و آیینی مدوّن را برای زندگی زناشویی بنا می‌نهد. یکی از اصولی که اسلام همواره به آن توجه دارد، رونق بخشیدن به خانواده گرمی و استحکام این کانون است؛ به گونه‌ای که با هر عاملی که ممکن است از گرمی روابط زناشویی بکاهد، نذرت بارز کرده است. در تعالیم اسلامی انجام وظایف همسرانه، مراعات اخلاق خانواده از بهترین عبادتها به‌شمار می‌آید و به این وسیله، طرفهای ازدواج به خدا نزدیک می‌شوند و مراتب بندگی و تقرب خود می‌افزایند؛ از این رو، در جهان‌بینی اسلام خانواده در هاله‌ای از قداست قرار می‌گیرد و مفهومی ملکوتی می‌یابد. و این، همان زیربنای مستحکمی است که نهاد خانواده را از سردی و سستی حفظ می‌کند و بر بالندگی آن می‌افزاید.

در جامعه ما گروهی از مردم که بنابر فرهنگ، شیوه زندگی غربی را برگزیده‌اند و زندگی خود را بر اساس اخلاقی تهی ساخته‌اند، گرفتار همان مشکلاتی هستند که جوامع غربی با آن دست به‌گریبانند. کاهش عواطف خانوادگی و سستی بنیان خانواده از جمله این مشکلات است. بررسیهای آمار نشان می‌دهد که برخورداری زوجین از تحصیلات عالی بتنهایی قادر به تقویت کانون خانواده نیست بلکه آنچه مهم است داشتن

فلسفه زندگی ارضاء‌کننده‌ای است که بتواند با تقویت انگیزه‌های معنوی و انسانی، بر غنای محتوایی زندگی بیفزاید. از آثار و نتایج مهم رسوخ فرهنگ غربی در کشورهای مشرق زمین، کاهش انگیزه‌های معنوی است که آثار آن در کلیه عرصه‌های زندگی بویژه در روابط خانوادگی آشکار شده است. با وجود این، هنوز عواطف خانوادگی نیرومندی در جامعه ما وجود دارد که می‌توان و باید با آگاه ساختن مردم از وظایف خانوادگی و بویژه همسر‌داری، این عواطف را در جهت درست هدایت کرد و از بروز ضعف و سستی در انگیزه‌های معنوی افراد خانواده جلوگیری نمود.

هدف از تهیه این کتاب

نگارنده در طول سال‌های دراز تعلیم و تربیت و تماس مشاوره‌ای با خانواده‌های بسیار، این واقعیت را بروشنی دریافته است که علت بروز بسیاری از مشکلات در خانواده‌ها، ناآشنایی با حقایق و معلومات دینی است که در زمینه زندگی زناشویی وجود دارد. این ناآشنایی موجب می‌شود که برخی زوجین نتوانند از زندگی خانوادگی خود بهره لازم را ببرند و چه بسا این موهبت بزرگ الهی را از دست بدهند و رانست موجب خوشبختی آنها باشد، به دست خود تباه می‌کنند. حال آن که اگر از ابتدا آموزشهای لازم را دریافت کنند و با توفیق شرعی، اخلاقی و قانونی خود آشنا شوند و به روشی درست راهنمایی شوند، می‌توانند خانواده را به عرصه رشد و تعالی و نیک‌بختی خود و فرزندانشان تبدیل کنند و بهره‌های فراوان از

آن ببرند. بویژه این که در زمینه روابط زناشویی، افکار نادرست و اعتقادات آمیخته به عاداتها و سنتهای قومی و محلی چنان بر افکار و رفتار مردم سایه افکنده است که در برخی موارد خلاصی از آنها کار آسانی نیست. این اعتقادات اغلب فاصله زیادی از حقیقت دارند و خود نوعی خرافه و تصور نادرست ذهنی به شمار می‌روند؛ از این رو، یکی از امور ضروری، آموزش فرهنگ صحیح زناشویی به جوانانی است که در آستانه ازدواج قرار دارند.

انتشار مجموعه دو جلدی «راهنمای پدران و مادران» که به بیت کودکان و نوجوانان اختصاص داشت، و استقبال بیش حد نظاری که از آن به عمل آمد، و نیز تشویق و ترغیب کسانی که آن مجموعه را به دیده عنایت نگریسته بودند، نگارنده را اداست تا به تألیف این کتاب که در واقع مکمل مجموعه پیشین شده است بپردازد. در این کتاب سعی نگارنده بر این بوده است که با نگاهی بر تعالیم اسلامی و تجربیات ممتد خویش در این زمینه، پیش رستی نسبت به زندگی زناشویی ارائه شود؛ و مطالب و موضوعات مربوطی تا حد امکان بزبانی ساده و بدور از اصطلاحات و پیچیدگی‌های علمی بیان گردد؛ به گونه‌ای که بتواند مورد استفاده عمومی قرار گیرد. بی تردید، نگارنده تذکرات اصلاحی خوانندگان محترم را در نظر گرفته و احبظران را در اصلاح و تکمیل کتاب پاس خواهد داشت.

مؤلف

مهرماه ۱۳۷۵